

Sisä-Savon
KANSALAIPOISTO

Kuvataidekoulu Taitava Sivellin

Kuvataiteen perusopetuksen
opetussuunnitelma

Yleinen oppimäärä

Sisällys

Sisä-Savon kansalaisopiston toiminta-ajatus	2
Arvot.....	2
Oppimiskäsitys	2
Oppimisympäristö.....	3
Työtavat	3
Toimintakulttuuri	3
Opetuksen yleiset tavoitteet.....	3
Varhaisiän opinnot.....	4
Taideleikkikoulu	4
Yleisen oppimäärän opintojen laajuudet.....	4
Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tavoitteet	4
Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen rakenne.....	5
Arviointi.....	5
Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen.....	5
Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.....	6
Opetuksen yksilöllistäminen	6
Oppilaaksi ottaminen	6
Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	6
Toiminnan jatkuva kehittäminen	6
Taiteen perusopetus	7
Kuvataide, yleinen oppimäärä	7
Kuvataiteen yhteiset opinnot.....	7
Tavoitteet.....	7
Keskeiset sisällöt	8
Opintokokonaisuuskohtaiset sisällöt	9
Yhteisten opintojen rakenne	9
Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän teemaopinnot	10

Sisä-Savon kansalaisopiston toiminta-ajatus

Sisä-Savon kansalaisopiston toiminta-ajatuksena on tarjota alueensa (Suonenjoki, Rautalampi, Tervo, Vesanto ja Leppävirta) asukkaille monipuolista yleissivistävää ja ammatillista lisäkoulutusta sekä vireää harrastetoimintaa ja maksupalvelukoulutusta. Opiston toiminta on hyvinvointia tuottavaa toimintaa. Toimintamuotona on pääosin opiston kurssit. Opiston toiminta tapahtumina näkyy muun muassa konserttien, runoiltojen, kevätjuhlien, teatteriesitysten ja työpajojen muodossa.

Opiston toiminnan perustavoitteena on opiskelijälähtöisyys ja toimintojen laadukkuus. Pedagoginen lähtökohtamme on opiskelijoiden erilaisissa vahvuuksissa ja niiden tunnistamisessa. Opiskelijat ovat eri tavoin lahjakkaita, ja myös heidän tapansa hyödyntää vahvuuksiaan oppimisessa ovat erilaisia. Opistollamme on oman toiminta-alueensa vahva tuntemus koulutuspalvelujen tuottamisessa.

Arvot

Taiteen perusopetuksen pääajatuksena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista kasvua. Oppilaan vahvuuksia korostava pedagoginen toimintakulttuuri tukee itsetunnon kehittymistä ja edistää hyvinvointia sekä yksilötasolla että ympäröivässä yhteisössä. Oppilasta rohkaistaan kokeilemaan uutta, etsimään luovasti erilaisia ratkaisuja ja sitä kautta saamaan oivalluksia ja onnistumisen kokemuksia. Tämä auttaa näkemään myös erehtymiset osana taiteen tekemistä ja ihmisyyttä. Ryhmässä oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta vahvistetaan arvostavaan ja yhdenvertaisen toimintakulttuurin luomiseksi. Taiteen perusopetuksessa omaksuttua kulttuuriperintöä siirretään eteenpäin omaan elinympäristöön oman taiteentekemisen kautta.

Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin

mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Leppävirralla Kuvataidekoulu Taitava Sivellin toimii Leppäkertun koulun tiloissa ja Opintie 2 kansalaisopiston kuvataiteen ja kädentaitojen tilassa.

Työtavat

Opetusta annetaan viikoittain lukuvuoden aikana. Voi sisältää periodimuotoista opetusta tai pitkän aikavälin produktioita. Tuotoksia asetetaan esille tai esitetään niiden valmistuttua sekä fyysisesti että verkkovälitteisessä mediassa. Opetusta voidaan antaa verkkovälitteisesti ja opetusmateriaalia tallentaa verkkoon.

Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Opetuksen yleiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Yleisen oppimäärän tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta.

Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

Taideleikkikoulu

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen lähtökohtana ovat lapsen elämisaailmaa koskettavat visuaalisen kulttuurin ilmiöt. Opetuksessa kuvataidetta ja visuaalista maailmaa lähestytään leikinomaisin keinoin rohkaisten lasta ilmaisemaan ja pohtimaan havaintojaan ja tulkintojaan nähdystä, kuullusta, koetusta ja kuvitellusta. Lapsen aktiivista toimijuutta ja moniaistista suhdetta maailmaan vahvistetaan tutkivien, kokeilevien ja monitaiteisten työskentelytapojen kautta. Opetus kannustaa iloitsemaan omasta ja toisten työstä sekä toimimaan ryhmässä muut huomioiden. Motorisia taitoja ja pitkäjänteisyyttä harjoitellaan kokeilemalla vaihtelevia työtapoja ja välineitä.

Taideleikkikoulu opetuskerran pituus on 60min. Taiदेleikkikoulu kokoontuu viikoittain syyslukukaudella 11 kertaa ja kevtlulukukaudella 12 kertaa. Opetusta yhteensä 31 oppitunnin verran.

Yleisen oppimäärän opintojen laajuudet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden oppitunnin pituus on 45 minuuttia.

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tavoitteet:

Kuvataiteen yleisen oppimäärän yhteisissä opinnoissa kuvallista ajattelua ja ilmaisua harjoitellaan kaikilla taiteentekemisen perustekniikoilla. Samalla tutustutaan eri välineiden ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin. Oppilas saa monipuolisen ja laajan käsityksen eri tekniikoiden käyttötavoista ja niiden toimivuudesta. Oppilaan oman taidesuhteen muotoutuminen ja identiteetin rakentuminen ovat keskiössä.

Opintojen edetessä oppilas tutustuu pitkäjänteisempään, monia työvaiheita sisältäviin työprosesseihin ja tehtäväkokonaisuuksiin. Tutkiva havainnointi on tärkeä osa prosessia. Oppilas oppii työskentelytavan, johon kuuluvat ideointi, suunnittelu, toteutus ja arviointi.

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen rakenne

Taiteen perusopetus yhteiset opinnot:

1. Kuvallisen ilmaisun perusteet I (68 h)
2. Kuvallisen ilmaisun perusteet II (68 h)
3. Kuvallisen ilmaisun perusteet III (68 h)
4. Kuvallisen ilmaisun soveltavat opinnot I (48 h)
5. Kuvallisen ilmaisun soveltavat opinnot II (48 h)

Taiteen perusopetuksen teemaopinnot

1. Kuvallisen ilmaisun syventävät opinnot (96 h)
2. Kuvallisen ilmaisun syventävät opinnot (96 h)

Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen.

Arviointi

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arvioinnissa korostetaan oppilaan vahvuuksia ja arviointi on tulevaisuuteen suuntautuvaa. Arvioinnilla tähdätään opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden saavuttamiseen: elinikäisen harrastussuhteen luomiseen, oppimisen ilon ylläpitämiseen ja merkityksellisen taidesuhteen muodostumiseen. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa opintokokonaisuuksissa asetettuihin tavoitteisiin. Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattujen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti opintokokonaisuuksien kuvauksissa.

Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksi lukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot.

Opetuksen yksilöllistäminen

Oppilaalle laaditaan tällöin esimerkiksi henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

Oppilaaksi ottaminen

Taideleikkikouluun ja Kuvataidekouluun oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Hyvän taidesuhteen syntymisen kannalta huoltajien ja opettajan välinen yhteistyö on avainasemassa. Kodin ja opiston välistä vuoropuhelua käydään heti opintojen alusta lähtien. Opisto tiedottaa toiminnastaan ja tapahtumistaan ensisijaisesti sähköisiä viestimiä käyttäen. Sisä-Savon kansalaisopisto on toiminta-alueellaan merkittävä kulttuuritoimija. Teemme yhteistyötä eri toimijoiden, esimerkiksi paikallisten kuvataideseurojen kanssa. Kuvataidekoulu Taitava Sivellin osallistuu kulttuuritapahtumiin oppilaiden kotipaikkakunnilla.

Toiminnan jatkuva kehittäminen

Opiston arviointia toteutetaan palautekyselyjen sekä itsearviointin avulla. Opettajien oman itsearviointin toteuttaminen perustuu opetussuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin ja kurssille asetettuihin tavoitteisiin. Itsearviointin tavoitteena on seurata ja kehittää opiston toiminnan laatua ja yhdenvertaistaa eri kunnissa toteutettuja kursseja. Arvioinnissa noudatetaan opistolle laadittua arviointisuunnitelmaa.

Taiteen perusopetus

Kuvataide, yleinen oppimäärä

Kuvataiteen yhteiset opinnot

Tavoitteet

Kuvataiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentumista. Koulutuksen järjestäjä määrittelee yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta.

Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilaan taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen kuvailmaisun kautta
- kannustaa oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen kuvallisen työskentelyn ja sen reflektoinnin avulla
- innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin, taiteiden välisiin työskentelytapoihin sekä hänelle merkitykselliseen taiteeseen.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta
- ohjata oppilasta tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmasta
- kannustaa oppilasta käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, jatkamaan tulkintojaan ja keskustelemaan niistä
- innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja
- rohkaista oppilasta tarkastelemaan omassa kuvailmaisussa ja toiminnassa ilmeneviä arvoja
- ohjata oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen

- kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja ottamaan kantaa taiteen keinoin.

Keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opintoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opintoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opintoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opintoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opintoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

Opintokokonaisuuskohtaiset sisällöt

Yhteisten opintojen rakenne

Taiteen perusopetus yhteiset opinnot:

1. Kuvallisen ilmaisun perusteet I (68 h)

Tavoite:

- herättää kiinnostus havainnointiin eri tavoin
- innostaa monipuoliseen ja –aistiseen tekemiseen
- oppia työskentelemään ryhmässä vuorovaikutteisesti

Sisältö:

- väriopin perusteita, päävärit
- värien sekoittaminen ja väriympyrä
- suunnittelusta toteutukseen
- kolmiulotteisista tekniikoista muovailutekniikoita

2. Kuvallisen ilmaisun perusteet II (68 h)

Tavoite:

- ideointi, suunnittelu ja työskentely yksin ja ryhmässä
- oma tuotos osana isompaa kokonaisuutta, yhteinen tehtävä tai/ja esitys esimerkiksi Kansalaisopiston teatteriryhmän lavastukseen osallistuminen tms. Nukketeatteriesitys.
- suunnitelmasta eri tekniikoita ja materiaaleja käyttäen valmiiksi arvioitavaksi teokseksi
- installaatio

Sisältö:

- valo, varjo, värit
- piirustustekniikoita
- digitaalisen portfolion aloittaminen, kuvaaminen ja materiaalin kerääminen omaan työkansioon koko opintojen ajan

3. Kuvallisen ilmaisun perusteet III (68 h)

Tavoite:

- uusien ja perinteisten tekniikoiden opettelu
- eri tekniikoiden ja työtapojen soveltaminen ja yhdisteleminen

Sisältö:

- materiaalien tutkiminen, uudet tekniikat ja uudet työvälineet
- omien tavoitteiden mukaisten välineiden ja menetelmien etsiminen
- perinnetietous ja taidehistoria
- kollaasi ja rakennelmat

4. Kuvallisen ilmaisun soveltavat opinnot I (48 h)

5. Kuvallisen ilmaisun soveltavat opinnot II (48 h)

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän teemaopinnot

6. Kuvallisen ilmaisun syventävät opinnot I (96 h)

7. Kuvallisen ilmaisun syventävät opinnot II (96 h)

Kuvataiteen yleisen oppimäärän teemaopintojen laajuus on 200 tuntia ja se rakentuu yhdestä opintokokonaisuudesta. Teemaopinnot on suunnattu lähinnä 13–19-vuotiaille nuorille. Aikuisten taiteen perusopintojen opiskelijoiden on mahdollista suorittaa opintojaan samoissa työpajoissa. Opintokokonaisuuden opinnot oppilas voi koota lukuvuosittain järjestettävistä, viikoittaisista opinnoista ja kurssi- ja työpajamuotoisista opinnoista.

Kuvataiteen osa-alueeseen painottuvia työpajoja voidaan järjestää eri osa-alueilta, esimerkiksi piirustuksessa, maalauksessa, grafiikassa, valokuvauksessa, mediataiteessa, keramiikassa, kuvanveistossa, sarjakuvassa, kuvittamisessa, kalligrafiassa, yhteisötäiteessä, ympäristö- ja katutaiteessa. Työpajoja voidaan järjestää myös yhdistelemällä eri visuaalisen taiteen alueita. Opintokokonaisuus rakentuu vuosittain suunniteltaville sisältö- ja aihekokonaisuuksille ja opinnot etenevät osaamista laajentaen ja syventäen.

Opintokokonaisuus voi sisältää myös taiteen perusopetuksen muun taiteenalan opintoja tai opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin rinnastettavia vaihtoehtoisia opintoja kuten lyhytkursseja, erilaisia projekteja ja hankkeita. Opiskelija voi rakentaa yksilöllisen opintopolun omien kiinnostuksen kohteidensa ja tarjottavien kurssikokonaisuuksien pohjalta.

Kuvataiteen teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opintojen tavoitteena on kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen sekä tietojen ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen. Oppilaat perehtyvät aikaisempaa laajemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin oman ilmaisun välineenä.

Teemaopinnoissa on yksi kaikille pakollinen opintokokonaisuus. Oppilaat voivat valita muut opinnot vaihtoehtoisista opintokokonaisuuksista oman kiinnostuksensa ja mahdollisuuksien mukaan. Kunkin opintokokonaisuuden tuntimäärä voi vaihdella sen laajuuden mukaan.

Halutessaan oppilas voi jatkaa teemaopinnoissa aina 18 ikävuoteen asti.

Teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja /tai kuvallista aineistoa ja itsearviointia.

Aikuisten kuvataiteen perusopetus

Aikuisten kuvataiteen perusopetuksessa noudatetaan yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opintojen tarkoituksena on syventää aikuisen opiskelijan identiteettiä kuvantekijänä sekä syventää henkilökohtaista suhdetta kuvataiteeseen. Opetuksessa perehdytään monipuolisesti nykyaikaiselle ominaisiin toimintatapoihin, ilmaisukeinoihin ja käsitteisiin sekä tunnistetaan itselle merkityksellisiä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Opinnit kehittävät käsitteellistämisen, sanallistamisen ja kriittisen ajattelun valmiuksia.

Aikuisten opetuksessa huomioidaan oppijan yksilöllinen osaamis- ja kokemuspohja sekä hänen oppimisensa tarpeet. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia taiteellista ajattelua syventäviä työskentelytapoja kuten kuvien tulkintaa, yhteistyöprojekteja, luentoja, keskusteluja ja näyttelykäyntejä.

Opiskelijaa ohjataan pitkäjänteisten oppimistavoitteiden asettamiseen, elämänhistoriansa ja -kokemustensa tutkimiseen taiteellisen toiminnan lähtökohtana sekä oman kuvallisen ilmaisun kriittiseen reflektointiin. Opetuksessa hyödynnetään aktiivisesti digitaalisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia.

Tavoitteet:

Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvailmaisun taitojaan.
- kannustaa oppilasta taidekäsityksen kehittämiseen tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- kannustaa oppilasta identiteettinsä pohdintaan erilaisia kuvia tekemällä ja niitä tulkitsemalla
- tukea oppilasta osaamisensa kehittämisessä tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- vahvistaa oppilaan kykyä käyttää kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan keinoja
- kehittää oppilaan taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan
- ohjata oppilasta laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilasta hänen ilmaistessaan näkemyksiään taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- ohjata oppilasta ottamaan huomioon esteettiset, ekologiset ja eettiset arvot itsenäisesti ja ryhmässä toimiessaan
- kannustaa oppilasta kehittämään kriittistä ajatteluaan tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ohjata oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin.

Keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana. Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista.

Opinnoissa kokeillaan, syvennetään ja harjoitellaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykyaikaisen taiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

Teemaopintojen opintokokonaisuudet

KAIKILLE YHTEINEN OPINTOKOKONAISUUS

Digitaalinen portfolio 28 h

Digitaalisen portfolion tekeminen aloitetaan jo teemaopintojen alussa.

Tavoite: itsearviointi, omien vahvuuksien todentaminen, opintojen seuranta ja dokumentointi

Sisältö: kuvien ottaminen, taltiointi ja sanallisen materiaalin tuottaminen

VAIHTOEHTOISET OPINTOKOKONAISUUDET

Tila:

Tavoite: ymmärtää ihmisen suhde tilaan kokonaisvaltaisena esteettisenä kokemuksena.

Sisältö: arkkitehtuuri ja installaatiot

Muoto:

Tavoite: syvennetään osaamista muotoilun ja kolmiulotteisen kuvantekemisen parissa.

Sisältö: muotoilu, veistäminen, keramiikka.

Pinta:

Tavoite: syvennyttään sommittelun ja kuvantekemisen teoriaan.

Sisältö: vahvistetaan osaamista piirtämisen, maalaamisen, grafiikan ja muiden kaksiulotteisten kuvailmaisun menetelmiin, myös valokuvaaminen.

Materiaali:

Tavoite: paneudutaan kiinnostuksen kohteena olevaan materiaaliin, sen ominaisuuksiin ja mahdollisuuksiin

Sisältö: materiaalina luonnonkuidut, paperi, vesi kaikissa olomuodoissaan, erilaiset plastiset massat

Ympäristö:

Tavoite: ihmisen suhde ympäristöön. Taiteen keinoin osana omaa ympäristöä. Aktiivinen ja elävä ympäristösuhde.

Sisältö: ympäristötaide: muuttuvat ja elävät materiaalit

Aika:

Tavoite: ymmärtää kuvantekeminen taidehistoriallisena jatkumona

Sisältö: pieni johdanto taiteen historiaan. Oma taideteos jotakin historiallista kuvantekemisen menetelmää käyttäen.